

UIT DE SCHRIFT

Ik weet.

Ik weet dat mij dit ter zaligheid gedijen zal.
Philipp. 1: 19a.

Wat weten we van de toekomst, van alles wat het Nieuwe Jaar ons zal brengen?

Niets.

Zeg het maar niet te haastig.

Luister liever naar Paulus, die van de toekomst durft zeggen: Ik weet.

Hij zit te Rome in de gevangenis.

Een gezant in een keten.

Schijnt het niet, alsof God dit uitverkoren vat niet meer noodig heeft?

Al meer dan twee jaar is deze rijkbegaafde dienstknecht van Christus in gevangenschap, gekluisterd aan een Romeins soldaat.

Zijn hart brandt om het evangelie te prediken, maar zijn God verhindert het.

Waarom zendt Deze Zijn engel niet om hem te bevrijden?

O, dat lange wachten en smachten! Vergeet God niet genadig te zijn?

Waarom zet Hij dit fijn bereide instrument aan den kant, als iets onbruikbaar, iets overbodigs?

En dan, Paulus is zich bewust, als er verandering komt, dan hoogstwaarschijnlijk door den marteldood.

Hoe is deze man toch wel gestemd, na twee lange jaren, waarin hij bovendien nog omringd is door valsche broeders en bestrijders, die afbreken wat hij zoo zorgvuldig opgebouwd heeft? en van wie hij ziet dat ze velen verleiden?

Ik weet — zoo zegt hij — dat dit mij ter zaligheid gedijen zal; en er trekt een blijde glans over zijn gelaat.

Dit is nog eens een heerlijke wetenschap.

De gevangenis en de banden, de smart en de smaad brengen hem dicht bij de onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis in de hemelen.

Hij weet, dat het lijden van den tegenwoordigen tijd niet is te waardeeren bij de heerlijkheid, die zal geopenbaard worden.

Wel is hij zich bewust, dat het lijden zelf geen verdienste is. Zijn behoud ligt alleen in Christus. Niet omdat hij lijdt, maar omdat hij gelooft, is er behoud. En juist in den weg van het lijden wordt hij rijper voor de eeuwigheid. Ootmoed, zelfverlies, overgave aan Gods weg en wil. Zelfs de schoone wensch het evangelie te verkondigen in plaatsen, waar Christus' naam nog niet genoemd was, moet hij opgeven. En toch zegt hij: ik weet, dat mij dit ter zaligheid gedijen zal.

...

Gij hebt ook uw noden, smarten en tegenheden, waarmee ge dit nieuwe jaar zijt ingetreden. De Heere kan ook van u zware offers vragen. Kunt gij het ook zeggen: ik weet dat mij dit ter zaligheid gedijen zal? Ge kunt het niet, als die zaligheid voor u nog een verre en vreemde zaak is, waar ge nooit naar hebt leeren verlangen.

En nu één van tweeën: de tegenspoed brengt u dicht bij God, of hij voert u verder van Hem af.

Wat doet uw tegenspoed?

De Heere houdt u staande om u te vragen: gaat het wel goed met u? Reist ge naar Kanaän, of is de woestijn voor u het beloofde land?

De schyngeeloovige zegt bij ramp en tegenspoed soms zoo gemakkelijk: Het zal wel goed voor mij zijn. Maar die gedachte laat hem koud en onvruchtbaar.

Als we echter door genade aan Christus verbonden zijn, dan hebben we in beginsel eeuwig leven. Christus is ons dan de weg, de waarheid en het leven.

Maar dan gelooven we ook met kinderlijk vertrouwen, dat we in geen ding geleid worden, of het zal ons vruchtbaar zijn tot zaligheid.

Wat we nodig hebben is beslistheid.

Paulus zegt niet: ik hoop dat het mij ter zaligheid gedijen zal. Ook niet: ik vermoed wel dat dit het geval zal zijn. Of, ik heb er eenigen goeden grond voor.

Neen: ik weet.

Ziet hij dan terstond in op welke wijze? Of in welke mate? Neen.

Zijn wetenschap is gegrond op het trouwe Woord van zijn God.

Drie jaar geleden heeft hij zelf aan de geloovigen in ditzelfde Rome geschreven: „Wij weten dat degenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede. Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard? In dit alles zijn wij meer dan overwinnaars door Hem die ons heeft liefgehad.”

Welken troost geeft die gedachte!

Hoe is het dan mogelijk, dat wij soms zoo mijsmoedig klagen en murmureren, omdat wij de keten niet dragen willen, noch den beker drinken, die God voor ons heeft bestemd. Zou Paulus ook wel eens niet aan die ketenen gerammeld hebben?

De schat van dit geloof wordt immers in een aarden vat gedragen, met vreezen en beven, en alleen door genade veilig bewaard.

Maar als Gods Geest onze zwakheden te hulp komt, dan heffen we midden in de smart ons hoofd op en belijden: vrijmoedig en rustig: ik weet dat mij dit ter zaligheid gedijen zal.

Deze wetenschap geeft moed en kracht.

F. C. M.

KERKELUK LEVEN

„Eenheid in het noodige, vrijheid in het niet noodige, in beide de liefde.”

I.

Onlangs las ik ergens een opmerking over menschen, die vanwege louter „ruinheid” af en toe „eng” werden.

Het verband, waarin die woorden gebezigd werden, en de persoon, op wien deze „overdachte waarheid”, „toepasselijk” werd geacht — stel, dat een „waarheid” kan worden „toegepast” — doen hier nu niet ter zake. Genoeg is het, den algemeenen zin der opmerking te verstaan: de schrijver wilde ermee aanduiden, dat er menschen zijn, die zoo vervuld zijn van hun eenheids- en samenbindings-ideaal, dat zij in denken en spreken onverdraagzaam worden, en soms heftige maar ondoordachte uitvallen zich veroorlooven jegens anderen, die hun samenbindingsgedachten niet aanvaarden. Dat zulke heranten-van-den-vrede er alsdan toe komen, ook hinnerzjds van de begeerde „samenwerking” uit te sluiten diegenen, tot wie hun verwijt juist gericht wordt, omdat zij, die aangeklagden, tot samenwerking, of tot een eenheidscongres, of roes, niet bereid zijn.

Wie een weinig zijn wereld kent, moet toegeven, dat er menschen van dit slag zijn. Inderdaad, de zachtzinnigste broeders kunnen soms met één pennestreek veroordeelen het doen van wie hun eenheids-circulaires niet onderteekenen. Ze komen op met de staven „liefelijkheid” en „samenbinding”, doch verbreken ze alras — juist boven den schuiven kop van die schapen, die hun herderlijke zorg wel het allereerst behoeven, — indien zij n.l. goede herders zijn.

En zij kunnen daarbij zeer onbesuisd te werk gaan.

Zoo onbesuisd, dat zij den eersten plicht der liefde, en der wetenschappelijke eerlijkheid uit het oog verliezen.

Liefde toch, zoowel als wetenschappelijke zin, zou hen er toe moeten gedwongen hebben, eerst het antwoord rustig te zoeken op vragen als deze: of mogelijk het verschil tuschen die anderen en hen soms niet te herleiden viel tot dat van „feest”, en „roes”, van „werkelijkheidszin” en vaag „verlangen”, los van de „concrete werkelijkheid”; of ook misschien tot een verschil van „methode”.

Als — om een debat van den laatste tijd in herinnering te brengen — als b.v. ds D. Sikkelt zegt: ik, gereformeerde, wil mijn weggeloopte broeder (chr. gerel.) graag opzoeken, de hand geven, binnen-noodigen, maar ik wil hem niet met zijn wegloopen „feliciteeren” (in kerkelijke plechtigheidjes, die het aantal zinledige formaliteiten in Gods huis helpen vermeerderen);

of als een ander zegt: ik zie geen kans, samen te werken in de „praktijk”, daar, waar wij in de „beginselen”, die immers de praktijk moeten bouwen en constitueeren, bewust uiteengaan, en elk voorafgaand samen-spreken over die beginselen elkander weigeren, — hoewel dat samen-spreken de eerstnoodige „praktijk”(1) juist zou moeten wezen, —

dan is in zulke gevallen beiderzijds misschien de diepere wil tot samenwerking aanwezig; en kan toch de uitnodiging van den één door den ander worden geweigerd.

Waarom geweigerd?

Omdat zijns inziens de uitnodiger zelf de PRACTISCHE samenwerking niet genoegzaam begeert!

Want hij, uitgenoodigde, meent, dat het samen-spreken en het samen-fundeeren van de plannen behoort tot de „praktijk”. Dat dit in het „werk” zelfs het eerste is. Hij ziet geen enkele reden, om deze nuchtere zinswijze als hoogste wijsheid aan te prijzen, zoo vaak ze in de laboratoria van Philips, of in de zittingen eener europeesche herstel-conferentie wordt toegepast (en in het laatste geval door dominees-proza zelfs ietwat jammerend den volke als nood-sarium wordt voorgehouden), maar ze door dominees en persmensen tot dwaasheid te laten uitroepen op het terrein van „kerk” en „koninkrijk Gods”. Alsof het rijk Gods niet komen moest langs dezelfde wegen, waarop ook Philips en de herstelconferenties hun uithangborden plaatsen. En alsof niet de grondwet van Gods Rijk voor alle rijkgebieden dezelfde was. Ja, hij gelooft zelfs, dat deze dingen ieder duidelijk zouden zijn, als er maar niet zoo vreeselijk gezeurd werd op het terrein van kerk en koninkrijk Gods, zoo hopeloos gezeurd, en om de kwe-

ties heengedraaid, in valsche vertoon van leeg stichtelijkheid. Dezelfde dominees b.v., of „tydredenaars”(2), die aan de afwezige(3) staatslieden van de europeesche herstelconferenties onder gebruikelijk kansel-gezucht gansch getrouwelijk verwijten, dat zij niet eerst over de beginselen des herstels het samen eens zijn, en dan Gods oordeel van onvruchtbaarheid over hen doen hooren, waarbij dan alle hoorders knikken-van-ja, halen b.v. hun schouders op over de dwaasheid van iemand, die de gedachte lanceert van — laat ons zeggen — een godsdienstgesprek in de pers of op een andere tribune tuschen gereformeerd en christelijk-gereformeerd, om zoo, nog net vóór 1934, een eind te krijgen, of een stovige consequentie te geven, aan de breuk, die tuschen beide ligt. Hoewel dit laatste binnen hun bereik ligt; en de wil daartoe hun gezamen over europeesche conferentie-gangers zou kunnen verifieeren op het punt van eerlijkheid.

Nog eens: zoo kan de één de eenheid en de vrijheid uitroepen, en de ander kan dat weigeren.

En die ander kan — wie zal dat zoo maar loochenen? — de „liefde” hebben; hij kan in die liefde wel de sterkte, en de grootste zijn, bij God. Want wie heeft bij God meerder liefde: hij, die gedachteeloos, of met zwakke gedachte, op een plaats, waar geen van beide partijen behoort te staan, een gebaar doet van eenheid, en in de gegeven situatie niet verder komen kan dan een gebaar, dan wel hij, die voor zichzelf en den ander bidt, dat God hen samen moge terugleiden tot de plaats, waar beiden behooren te zijn? Te zijn, en te werken? „Beginnende van Jeruzalem”, heeft Christus eens gesproken, een kanon, een gezagsregel stellend. Anderen stellen een anderen regel: beginnen bij het begin; nog nuchterder, naar het lijkt, Zoolang nu iemand eerlijk lóbt over de vraag, hoe hij zich en anderen onder de tucht van dien regel brengen zal, moet niemand hem van liefdeloosheid beschuldigen: het zou wel eens kunnen zijn, dat een stem uit een „andere” wereld van hem zegt: want zie, hij bidt; de generaal in hem weigert, den priesterprofeet over het hoofd te zien. Zoonds indertijd van zekeren Saul bekend werd, dien schender van de theocratie.

In elk geval is het duidelijk, dat die laatste man, die topper van daarnet, niet mag worden uitge-worpen — met al te haastige doemvonnissen uit overigens irenische monden, uitgebannen, smadelijk weggezonden uit het eenheidsfront van hen, die den zin trachten te verstaan van de spreuk: „eenheid in het noodige, vrijheid in het niet-noodige, in beide de liefde”. Ben immers tegen één, dat de man, wien zooveel hooge irenische ruggen zijn toegekeerd, en van wien zooveel irenische monden op dit ééne punt zouden willen zeggen: ik dank U, Heer, dat ik niet ben als deze, juist over deze toch van nuchteren zin blij gevende vraag te broeden zit: wat is het „noodige”? Of: wat is het „niet-noodige”? Of: hoe trek ik tuschen noodig en niet-noodig de scheidslijn? Of: is er wel een scheidslijn? Of: wat is „vrijheid”? Zijn wij wel ooit één keerje „vrij”? Bestaan er wel „adiaphora” (d.w.z. „middelmatige” dingen)? Of: wat is de „LIEFDE”? Hoe geef ik den naaste het beste, wat ik heb? Mag ik hem laten staan, waar hij naar mijn meening niet mag staan? En mag ik de gemeenschap van alle naasten bij elkaar ontmoeten met samenwerkingsresultaten, waarvan ik weet, dat ze onrijp zijn, en dat ze nivelleeren, en verdoezelen, en een „middelmatigheidskarakter” zullen opdringen aan dingen, die bij God als „noodzakelijkheids”-dingen bekend staan?

We zouden nog meer kunnen zeggen, om te be-toogen, dat, gelijk er een onderscheiding is tuschen „zichtbare en onzichtbare kerk”, er zoo ook een (bij God meer dan bij menschen bekende) onderscheiding moet zijn tuschen de „onzichtbare” en de „zichtbare” gemeenschap van eenheid-vrijheid-liefde-zoekers. En dat, wie de „una sancta” (de één heilige algemeene kerk) zoekt, ook hen als mede-zoeker moet erkennen, van wie hij naar den aard der liefde aannemen moet, dat zij alleen maar een anderen weg, een andere methode, een ander kl-mant, een andere exegese zoeken voor de komende eenheidsfeesten, dan zij zelf plegen te doen.

We laten dat andere echter nu maar rusten. En we constateeren slechts: het is gemakkelijk gezegd: „eenheid in het noodige, vrijheid in het niet-noodige, in beide de liefde”. Maar als die woorden daar voor u staan, netjes in het gelid, en ge wilt er iets mee dóén, dat ge voor God verantwoord kunt, nu — dan hebt gij voorloopig denk-werk genoeg. De tekst ligt daar. Maar nu de uitleg! Want pas op voor het opereeren met niet-uitgelegde teksten.

Nu moet de irenische broeder, die met zijn „tekst” misschien wat al te haastig van de studeerkamer weggeloopt is, den ander, die naar den „uitleg” zoekt, in begripjende liefde den tijd laten. Misschien moet hij zelf nog met die ander „het goede deel gaan kiezen”, d.w.z. eerst eens naast hem over de spreuk gaan denken, eer

hij het sante

Daarven ee die doe gedrage harte k rische aan de van 19 Uitgeve titel: noceer tijnsch dige, v de”. Pa en ver daarme offensi staan w

In d en twee zijden, dat de gemaak ters R Confere de Pan leus ge noemde Gerelof Eekhof

Hier deze ee van ge het is, werke Imme De d geven

Zeke de” te Maar h een mo het w „con crete de spr

Let i In h dige”) zelf a anders heel an taten”) is dus maar b

Verve gekome — treff spreekt dige? i gebied „niet-nu twijfe Een de (Quaker de ger H. H. K Kwe Imme

dingen. kelijk g ligt een Wie

noemt, dan wel zicht e „onzeke open, bliken, brengen dan vo

Wie matig thans d gever” „dingen en ook

Waar verzoek worden deze z doen zi kende z touw z

Die l wel teg Wel, ling, die is, alth „het g reforme Stelling